

עפ"א 26076/01/18 - שאול בר נוי נגד עיריית חיפה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"א 26076-01-18 בר נוי נ' מדינת ישראל ואח'
תיק חיצוני: 187058-03-0

בפני	כבוד השופט שמואל מנדלבום
מערער	שאול בר נוי
נגד	
משיבה	עיריית חיפה

פסק דין

פתח דבר:

1. לפני ערעור על החלטת בית המשפט לעניינים מקומיים בחיפה (כב' השופטת סיגלית כץ-אופיר), מיום 3.1.18 בה נדחתה על הסף בקשת המערער למחיקת כתב אישום שהוגש כנגדו בגין עבירה על פי סעיף 6(ב) לחוק העזר לחיפה (העמדת רכב וחנייתו), התשמ"ה-1985 (להלן-"חוק העזר"), המערער הורשע בביצוע אותה עבירה ונדון לתשלום קנס בסך ₪ 250 או 3 ימי מאסר תמורתו.

רקע:

2. המערער אינו חולק על עובדות כתב האישום לפיה ביום 15.5.17 החנה את רכבו ברח' הנמל בחיפה, ליד בית מס' 27, במקום שבו החניה נאסרה בשלט שהוצב במקום (תמרור 432,433). בגין החניית רכבו במקום המתואר, נרשם למערער דו"ח חניה מטעם רשות החנייה בעיריית חיפה (להלן-"הדו"ח").

3. המערער פנה תחילה לרשות החנייה בבקשה לביטול הדו"ח. בבקשתו טען המערער כי לא היה מודע לכך כי אסור להחנות את רכבו באותו מקום וכי לא ידע כי המקום מיועד לפריקה וטעינה (כפי שנמסר לו על ידי עוברי אורח ברח' בו החנה) שכן לא היה כל סימון בין הדרך למדרכה המלמד כי מדובר במקום המיועד לחניה לצורך פריקה וטעינה. עוד טען המערער כי בצדי הכביש בו החנה את רכבו היו עוד רכבים חונים. המערער הוסיף וטען כי הוא אף הפעיל הוראת תשלום עבור החנית רכבו במקום המתואר עובדה המלמדת על תום ליבו ועל כך כי לא ידע דבר איסור החניה באותו מקום. המערער טען עוד כי הפקח שרשם את הדו"ח בעניינו לא רשם דו"חות לרכבים אחרים שחנו בכביש בו החנה המערער את רכבו ומכאן נטען כי המערער הופלה לרעה.

4. בקשת המערער לביטול הדו"ח נדחתה לאחר שנמצא, כפי שנרשם במכתב רשות החניה מיום 29.5.17 אל המערער, כי הדו"ח נערך כדין וכי אין עילה שבחוק לביטולו.

5. עם דחיית הבקשה, הועברה בקשתו (החילופית) של המערער להישפט לבית המשפט קמא והוגש כתב

אישום בגין ביצוע עבירה לפי סעיף 6(ב) לחוק העזר כפי שציינתי לעיל.

6. בפני בית המשפט קמא ביקש המערער למחוק את כתב האישום בטענות לפי סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן-"החסד"פ") ובמסגרת בקשתו העלה למעשה אותן טענות שהעלה בבקשה לביטול הדו"ח. המערער טען כי יש לבטל את כתב האישום מאחר ובנסיבות המקרה, כפי שתוארו על ידי בבקשה לביטול הדו"ח, הגשת כתב האישום או ניהולו עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגנות משפטית (טענה לפי סעיף 149(10) לחסד"פ). בהקשר זה הדגיש המערער כי לא הייתה לו מחשבה פלילית בעת החנית רכבו באותו מקום. המערער הוסיף כי כתב האישום לוקה בפגם לפי סעיף 149(3) לחסד"פ מאחר ואין בו התייחסות להפרת סימוני שפת מדרכה ומכאן יש להסיק כי העירייה לא סימנה את שפת המדרכה כאשר מחובתה היה לעשות כן. המערער טען עוד כי "היה והמשיב" יטען כי מדובר במקום המיועד לפריקה וטעינה, היה על הפקח להמתין דקות אחדות במקום בו החנה המערער את רכבו כפי שנקבע בפסיקה על מנת לראות אם בעל הרכב חוזר למקום החניה ולברר איתו אם החנה את רכבו לצורך פריקה וטעינה אם לאו.

החלטת בית המשפט קמא:

7. בית המשפט קמא בהחלטתו מיום 3.1.18 דחה כאמור את בקשת המערער למחיקת כתב האישום והחליט להרשיע את המערער בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום כאמור לעיל. בית המשפט קמא אימץ למעשה את תגובת התביעה (העירייה) ונימק את החלטתו בכך שהעבירה המיוחסת למערער בכתב האישום הינה עבירה של "אחריות קפידה", כי אין כל חובה המוטלת על העירייה לסימון אבני שפת המדרכה בצבעים אדום-לבן וכי מתגובת המאשימה (העירייה) עולה כי הפקח שערך את הדו"ח נתן דו"חות נוספים באותו יום באזור בו החנה המערער את רכבו או ברחובות הסמוכים. החלטת בית המשפט קמא הינה כאמור ההחלטה נשוא הערעור שלפני.

טענות הצדדים בערעור:

8. בכתב הערעור חוזר המערער על הטענות שהעלה בשני ההליכים הקודמים. המערער טוען לפגם נוסף בכתב האישום לפי סעיף 149(3) לחסד"פ והוא אי ציון העובדה כי מדובר במקום חניה המיועד ל"פריקה וטעינה" בלבד בדו"ח או בכתב האישום וכי עניין זה צוין לראשונה בהליך בפני בית המשפט קמא.

9. לעניין הקביעה כי מדובר בעבירה של "אחריות קפידה", המערער טוען כי לקביעה זו אין עיגון בדין (בחוק או בהלכה הפסוקה) ומכל מקום לטענתו הוא הצליח להוכיח לפי סעיף 22(ב) לחסד"פ כי עשה את כל שניתן למנוע את העבירה ובהקשר זה שב והפנה לטענות העובדתיות שהעלה בפני בית המשפט קמא -אי ידיעה בדבר איסור החניה במקום, תשלום עבור החניה, אי סימון שפת המדרכה ורכבים נוספים שחנו בסמוך ואשר לא נרשמו להם דו"חות חניה.

10. לאור האמור, המערער מבקש לקבל את הערעור על החלטת בית המשפט קמא ולבטל את כתב האישום

מהנימוקים שהעלה לפי סעיפים 149(3) ו-149(10) לחסד"פ.

11. בדיון שהתקיים בפני ביום 17.4.18, המשיבה הציגה לעיוני צילום של התמרור שהוצב במקום בו החנה המערער את רכבו והאוסר על חנייה פרט ל"פריקה וטעינה" (התמונה הוגשה וסומנה **מש/1**) וטענה כי מדובר בעבירה של "אחריות קפידה" בהיותה עבירה הנמנית על מגוון עבירות התעבורה לפי פקודת התעבורה והפנתה בהקשר זה לפסק הדין שניתן בר"ע 213/83 **אסולין נ' מ"י**, פ"ד לח(1) 519.

12. בהתייחסה לטענת המערער לפיה לא שם לב לכך כי שבמקום הוצב תמרור האוסר את החניית רכבו כאמור, הפנתה המשיבה לפסק דינו של בית המשפט העליון ברע"פ 8685/17 **לוינ' נ' מ"י** (פורסם בנבו, 19.11.17) (להלן-"**עניין לוינ'**"), בו נקבע כי על בעל רכב המחנה את רכבו מוטלת האחריות לוודא כי חנה במקום שבו החנייה מותרת וכי לעיתים אף חובה על בעל הרכב לצעוד עד לראשיתו של מקטע הרחוב כדי לבחון האם מוצב תמרור המגביל את החניה וכי דרישה זו מהווה דרישה סבירה.

13. המשיבה טענה עוד כי המערער לא הציג כל מסמך הסותר את חזקת התקינות המנהלית העומדת למשיבה וכן לא הוכיח את טענתו בדבר אכיפה בדרגית בשים לב לדו"חות שרשם אותו פקח לרכבים אחרים שחנו באותו רחוב או ברחובות הסמוכים באותו יום בו רשם את הדו"ח לרכב המערער, כפי שהציגה המשיבה.

דיון והכרעה:

14. לאחר שעיינתי ובחנתי את טענות המערער ושמעתי את הצדדים בדיון שהתקיים בפני ביום 17.4.18 אני סבור שיש לדחות את הערעור ולהותיר את החלטת בית המשפט קמא על כנה. להלן אנמק;

15. העבירה בה הורשע המערער הינה עבירה לפי **סעיף 6(ב) לחוק העזר** הקובע בזו הלשון:

"לא יעמיד אדם ולא יחנה ולא ירשה לאחר להעמיד או להחנות רכב ברחוב במקום שהחניה בו נאסרה בתמרור מתאים שנקבע בהודעת התעבורה, גם אם אותו תמרור לא נקבע על פי סעיף 2."

[ההדגשות אינן במקור, ש.מ.].

16. גם אני סבור כי עבירה לפי סעיף 6(ב) **לחוק העזר** הינה, כפי שציין בית המשפט קמא, עבירה של "אחריות קפידה" שבעניינה, על פי סעיף 22(א) **לחוק העונשין**, התשל"ז-1977 (להלן-"**חוק העונשין**"), אין התביעה נדרשת להוכיח יסוד נפשי של מחשבה פלילית או רשלנות, אלא די בהוכחת התקיימות היסוד העובדתי. סעיף 22(ב) **לחוק העונשין** מאפשר לנאשם בעבירה של אחריות קפידה לסתור את חזקת הרשלנות שמקים משטר האחריות הקפידה שכן נקבע כי הנאשם לא ישא באחריות בפלילים גם אם התקיים היסוד העובדתי של עבירת האחריות הקפידה המיוחסת לו, אם יצליח להראות כי "נהג ללא מחשבה פלילית וללא רשלנות ועשה כל שניתן למנוע את העבירה", כאשר הנטל להוכיח טענה זו מוטל על הנאשם [ראו: רע"פ 3515/12 **מ"י נ' שבתאי** (פורסם בנבו, 10.9.2013) בפסקה 21].

17. לעניין סיווג העבירה דנן כעבירה של אחריות קפידה ולאור השגותיו של המערער על קביעה זו של בית המשפט קמא, יש להוסיף כי הואיל ומדובר בעבירה שחוקקה לפני **חוק העונשין (תיקון 39)(חלק מקדמי**

וחלק כללי), התשנ"ד-1994 (להלן-"תיקון 39") ובהעדר הוראה סטטוטורית מפורשת, יש לקבוע את סיווגה של העבירה על יסוד פרשנות החוק ועל פי ההלכה הפסוקה. בעניין זה ניתן להצביע בפסיקה על שלוש גישות: **האחת, הגישה המצמצמת**, ולפיה ניתן לראות בעבירה שחוקקה לפני תיקון 39 כעבירה של אחריות קפידה, רק אם נקבע לגביה לפני תיקון 39 באופן ספציפי בהלכה הפסוקה כי היא עבירה של אחריות קפידה; **השנייה, הגישה המרחיבה**, ולפיה ניתן להמשיך לפתח בהלכה הפסוקה את רשימת העבירות של אחריות קפידה והכל לגבי עבירות שקדמו לתיקון 39 לחוק העונשין. **השלישית, גישת הביניים** שלפיה די בכך שהפסיקה הכירה בסוג עבירות דומה כעבירות של אחריות קפידה כדי להחיל את קביעתה גם על עבירה ספציפית שחוקקה לפני תיקון 39 וטרם הוחלט בעניין סיווגה. גישת ביניים זו אומצה בפסק דינו של בית המשפט העליון ברע"פ 2929/04 מ"י נ' **אוחנה**, (פורסם בנבו, 25.6.2007) (להלן-"עניין **אוחנה**"). בעניין **אוחנה** נקבע, ותוך אימוץ גישת הביניים המתוארת, כי לעניין עבירות על תקנות התעבורה, שיש להן מכנה משותף רחב, יש הצדקה, לראותן כקבוצה אחת ואם אין כוונה אחרת- יש לראותן כעבירות של אחריות קפידה [ראו: "עניין **אוחנה**" בפסקה 6].

18. לפי גישת הביניים שאומצה כאמור ב"עניין **אוחנה**" ולאור המכנה המשותף הרחב שיש לטעמי לעבירה לפי סעיף 6 לחוק **העזר** ולעבירות על תקנות התעבורה (במיוחד תקנה 22 לתקנות התעבורה, **התשכ"א-1961**), ובשים לב לכך כי חוק העזר הותקן על ידי מועצת עיריית חיפה בתוקף סמכותה, בין היתר, לפי סעיף 77 לפקודת התעבורה, יש לראות בעבירה לפי סעיף 6(ב) לחוק העזר כעבירה של אחריות קפידה. לענין סיווג עבירות על תקנות התעבורה כעבירות של אחריות קפידה אפנה להלכה שנפסקה בר"ע 213/83 **אסולין נ' מ"י**, פ"ד לח(1) 519 ומאוחר יותר ברע"פ 4010/04 **בן תאבת נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו, 6.5.2004).

19. משעסקינן בעבירה של אחריות קפידה והיסוד העובדתי של העבירה כאמור לעיל אינו במחלוקת, מתייטר הצורך לדון בטענות המערער לפיהן התנהל בתום לב ונותר לבחון אם הטענות שהעלה המערער מקנות לו הגנה לפי סעיף 22(ב) לחוק העונשין-לאמור, האם החייב הרים את הנטל המוטל עליו כדי להוכיח שעשה ככל שניתן כדי למנוע את העבירה. בהקשר זה אדגיש, כנקודת מוצא לבחינת טענות המערער, כי המערער לא העלה טענה כלשהי בהתייחס לחוקיות או תקינות התמרור לפיו נאסרה החניה במקום שהחנה (מש/1) וממילא לא הוכיח אי תקינות של התמרור או כי מדובר בתמרור שאינו מתאים במובן סעיף 6(ב) לחוק העזר. כל מה שטען המערער הוא כאמור כי "לא היה מודע לכך שיש תמרור" (ש' 17 בעמ' 1 לפרוט').

20. טענות המערער לפיהן לא היה מודע לקיומו של התמרור, כי היה מחובתה של הרשות הממונה לסמן את אבני השפה באותו מקום בצבעים אדום ולבן (ש' 26-28 בעמ' 3 לפרוט') וכי לאחר שראה רכבים אחרים חונים ברחוב מבלי שנרשמו להם דו"חות חניה הסיק כי מדובר במקום שהחניה בו לא אסורה, אין בהן כדי להקנות למערער הגנה לפי סעיף 22(ב) לחוק העונשין ולהצדיק את ביטול הרשעת המערער בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום;

21. אשר לטענת המערער כי לא ראה את התמרור או לא היה מודע לקיומו וכי היה מחובתה של הרשות הממונה לסמן על אבני השפה **בנוסף** לתמרור שהוצב במקום, כבר נפסק כי על בעל הרכב לנקוט במשנה זהירות ולבדוק האם קיים תמרור האוסר או מגביל את החניית רכבו במקום מסוים וכי הדרישה שהוטלה על בעל רכב לצעוד עד לראשיתו של מקטע הרחוב כדי לבחון האם מוצב תמרור המגביל את החניה-מהווה

דרישה סבירה. בהקשר זה אפנה לפסק דינו של בית המשפט העליון שניתן לאחרונה ב"עניין לוי", אליו כאמור הפנתה המשיבה בטיעוניה בדיון שהתקיים בפני והדברים שנרשמו שם יפים גם לענייננו ואף ביתר שאת שכן המערער לא העלה טענות כלשהן בעניין תקינות התמרור, מיקומו ביחס למקום בו החנה את רכבו וכיו"ב ואילו במקרה שנדון ב"עניין לוי" המערערת שהורשעה בעבירה של החניית רכב בניגוד לתמרור המגביל את החניה, טענה כי התמרור אינו נראה ממקום החניה.

22. משלא טרח המערער לבדוק אם קיים תמרור המגביל את החניית רכבו במקום שהחנה ולמעשה לא טען שבדק אם הוצב תמרור במרחק כלשהו מאותו מקום, אין המערער יכול לטעון כי "עשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה".

23. טענת המערער לפיה היה על הרשות הממונה לסמן על אבני השפה, בנוסף לתמרור שהוצב במקום, חסרת יסוד ודינה איפוא להידחות; הטענה נטענה באופן כללי וסתמי מבלי להביא בסיס כלשהו בדיון או להצביע על הוראה הקובעת את חובתה הנטענת של הרשות לסמן על אבני שפה במקום שבו נאסרה החניה או הוגבלה בתמרור. בנוסף לכך, מלשון הוראת סעיף 6(ב) לחוק העזר -העבירה בה הורשע המערער- ברור כי החניית רכב במקום בו נאסרה החניה בתמרור מספיקה כדי להקים את היסוד העובדתי של אותה עבירה ולא נדרש יסוד עובדתי נוסף של החניית רכב בניגוד לסימון אבני שפה.

24. לעניין זה אפנה גם לפסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בעפ (י-ם) 34373-02-14 **קריגל נ' מ"י** (פורסם בנבו, 18.2014) בו נקבע כי אין כל חובה על העירייה שם להציב במקום בו נאסרה חניה גם תמרור אין עצירה וגם אבני שפה צבועות ובאותו מקרה נפסק כי: **"עצם העובדה כי בצד השמאלי של הכביש אין אבני שפה, ועל כן גם אין אבני שפה מסומנים אדום לבן, אינה פוטרת את בעל הרכב מלבדוק האם קיים תמרור בראש הכביש בכיוון ההפוך"** (שם בפסקה 24). קביעות אלו יפות גם לענייננו ויש לציין כי ערעור שהוגש על פסק הדין לבית המשפט העליון נדחה משלא נמצא מקום להתערב בקביעותיו של בית המשפט המחוזי (רע"פ 6616/14 **קריגל נ' מ"י**) (פורסם בנבו, 30.11.14).

25. אני דוחה את טענת המערער לפיה יש לזכותו נוכח אכיפתה הבררנית של הרשות את החניה במקום;אמנם בשנים האחרונות התגבשה בבית משפט העליון התפיסה לפיה די בתוצאה המפלה כדי להקים טענת אכיפה בררנית ואין צורך בהוכחת מניע או כוונה פסולים בכדי להעביר לרשות את נטל ההוכחה כי פעלה מטעמים ענייניים וסבירים (ראו לאחרונה: ע"א 6132/16 **פרדקין נ' מ"י יחידת המפקח על המכרות**) (פורסם בנבו, 10.4.18) והאסמכתאות המפורטות שם) אך אין בכך כדי לסייע למערער אשר לא הוכיח אכיפה מפלה, שכן כפי שנקבע על ידי בית המשפט קמא, מתדפיס קליטת דו"חות חניה מיום 15.5.17 שהוגש לבית המשפט, עלה כי הפקח שערך את הדו"ח, נתן דו"חות נוספים באותו יום ברחוב בו החנה המערער את רכבו או ברחובות סמוכים והמערער לא הצליח לסתור את האמור בתדפיס.

26. בנוסף, עומדת לעירייה חזקת התקינות המנהלית [ראו: עע"ם 4072/11 **עיריית בת ים נ' לוי**] (פורסם בנבו, 6.11.12) והמערער לא הביא בפני בית המשפט קמא ולא בפני ערכאה זו ראיה כלשהי או אפילו ראשית ראיה שיש בה כדי לסתור אותה חזקה הן ביחס להתנהלות הפקח שרשם את הדו"ח ולהצבת התמרור האוסר החניית רכב באותו מקום. גם מטעם זה, יש לדחות את הערעור.

27. אבהיר ואחדד כי העבירה בה הורשע המערער ואשר יוחסה לו בכתב האישום היא עבירה לפי סעיף 6(ב) **לחוק העזר** לפיה החנה את רכבו במקום בו החניה נאסרה בתמרוך 432 ו-433 כאשר על פי **הודעת התעבורה (קביעת לוח תמרורים)**, התשע"א-2010, מדובר בתמרוך האוסר חנית רכב או עצירת רכב. לפיכך, ומשאין מחלוקת כי המערער החנה את רכבו באותו מקום שבו הוצב התמרוך, די היה בכך כדי להרשיע את המערער בביצוע העבירה והעובדה כי מדובר במקום שהחניה בו הוגבלה לצורכי פריקה וטעינה בלבד, כפי שניתן ללמוד מהשלט שהוצב מתחת לתמרוך שצויין בכתב האישום (ר' מש/1) אינה מעלה ואינה מורידה למקרה שבפנינו **שבו המערער לא טען כלל כי החנה את רכבו או עצר אותו לצורכי פריקה או טעינה**.

28. לאור האמור אקבע גם כי לא נפל פגם כלשהו בכתב האישום משלא צויינה בו העובדה שבתמרוך הרלוונטי ניתן היתר לחניה המוגבלת לצורכי פריקה וטעינה וכן לא מצאתי ממש בניסיונו של המערער להיבנות מפסק הדין שניתן בעפ"א (ת"א) 80083/06 **גואטה דוד נ' עריית ת"א יפו** (פורסם בנבו, 13.4.2008) אשר עסק במקרה שבו הנהג טען כי החנה את רכבו לצורך פריקה וטעינה, וזאת בשונה מהמקרה שבפנינו .

29. מהנימוקים שפירטתי לעיל, החלטת בית המשפט קמא בדין יסודה ולפיכך הערעור נדחה בזאת.

ניתן היום, ז' סיוון תשע"ח, 21 מאי 2018, בהעדר הצדדים.